

“Het vuur moet wat hoger om de sorgo te koken”, zegt de vierjarige Eli uit Zuid-Sudan terwijl ze in de vlammen blaast. Dit is de enige maaltijd die ze vandaag zal eten. Een handjevol korenzaden die al sinds vanmorgen op het steeds kleiner wordende vuurtje staan te pruttelen. De rest van haar familie houdt de adem in bij het zien van het eten. Vijf broers en zussen, haar moeder die borstvoeding geeft aan een tweeling, tante en oma moeten van dit kleine beetje voedsel leven. Eli’s moeder Vivianna (33) moest samen met haar kinderen, moeder en zwangere zus hun huis ontvluchten toen de vechten de partijen dichterbij kwamen. Ze vestigden zich in een verlaten dorp in Centraal Equatoria waar de gevechten al geweest waren.

De oorzaken zijn complex

Zuid-Sudan kampt al drie jaar met een complexe politieke crisis met aanhoudende gevechten in bepaalde gebieden en geweld in het hele land. De economie is ingestort en de kosten voor levensonderhoud stijgen alleen maar. In delen van het land heeft het bovendien al extreem lang niet geregend, wat de crisis alleen maar verergert. Net zoals de familie van Eli zijn velen gevlucht voor het geweld. Ze verlieten hun land, huis en bezittingen. Verwaarloosde oogsten, dood vee en voedseltekorten zijn het gevolg. Naar schatting een miljoen Zuid-Sudanezen staan op de rand van de hongersnood. In de zwaar getroffen regio Unity hebben zo’n 100.000 mensen helemaal niets meer te eten en zijn 270.000 kinderen ondervoed.

Eten en geld tegen de honger

Ondanks de oorlog zet Plan met het World Food Programme alles op alles om voedsel uit te delen aan mensen die helemaal geen eten meer hebben. In Zuid-Sudan zelf, maar ook in de buurlanden die Zuid-Sudaneese vluchtelingen opvangen. Plan behandelt ondervoede kinderen en zorgt voor schoon water, hygiënekits en noodtoiletten om besmetting met bijvoorbeeld cholera te voorkomen.

Op sommige plaatsen is nog wel eten beschikbaar, maar het is onbetaalbaar geworden. Veel mensen zijn

bovendien op de vlucht en hebben geen inkomen meer. Daarom worden er tijdelijke banen gecreëerd. Denk aan het graven van irrigatiekanalen of het herbouwen van keukens en toiletten in scholen.” In ruil daarvoor krijgen de mensen die dit doen contant geld of bonnen waarmee ze weer eten kunnen kopen. Wie niet kan werken, zoals alleenstaande vrouwen, zwangere vrouwen of ouderen, ontvangt ‘gratis’ geld”, vertelt Anna Belt, humanitarian programme officer bij Plan Nederland. “Door bonnen of geld te geven voor het werk, kunnen mensen zelf bepalen wat zij op dat moment het hardst nodig hebben.”

Op sommige plaatsen is nog wel eten beschikbaar, maar het is onbetaalbaar.

Kinderen en vrouwen

Plan legt bij de noodhulp de focus nadrukkelijk op het welzijn van vrouwen en kinderen, met extra aandacht voor meisjes. Zij behoren tot de meest kwetsbare groep. Als gezinnen maaltijden moeten overslaan, eten meisjes het laatst en het minst. Of soms helemaal niet. Uit een studie uit 2016 van Plan, World Vision en Unicef over de impact van voedselgebrek op kinderen, blijkt dat meer kinderen te maken krijgen met geweld of seksuele uitbuiting. Kinderen blijven langere periodes alleen achter in huis als hun ouders op zoek gaan naar eten. Vooral meisjes zijn kwetsbaar voor seksueel geweld. Soms bieden zij zelf hun lichaam aan in ruil voor voedsel. Plan heeft naast projecten voor voedselhulp ook kindbeschermingsprojecten.

Vooruit kijken

Er wordt naast directe noodhulp ook hulp voor de lange termijn geboden. Plan zorgt er bijvoorbeeld voor dat door de crisis getroffen meisjes en jongens hun opleiding kunnen blijven volgen. Zo biedt Plan voedsel aan op scholen en leidt vrijwilligers op tot onderwijzer. Scholen zijn een veilige plek voor kinderen waar aan de toekomst

van Zuid-Sudan wordt gebouwd. De droogte kan niet vermeden worden, maar de impact kan wel verkleind worden. Belt: “Voorbeelden daarvan zijn het trainen van boeren op het gebied van irrigatietechnieken en het gebruik van droogtebestendige zaden.” Ook levert Plan landbouwgereedschap om het mensen mogelijk te maken een nieuw bestaan op te bouwen en zelf geld te verdienen.

Van dag tot dag

Met de noodhulp in de vorm van voedsel en enkele huishoudelijke gebruiksvoorwerpen zoals een pan, lukt het Eli’s familie om elke keer weer een dag te overleven. Maar met slinkende voedselvoorraden en toenemende spanningen in het gebied, is het onzeker wat morgen zal brengen. Moeder Vivianna vraagt zich elke dag af of haar kinderen zullen overleven. Eli maakt zich vooral druk over wanneer haar borrelende pot sorgo klaar is om te eten.

Wat doet Plan met de opbrengst van Giro555?

Heel Nederland heeft zich ingezet voor Giro555. Aan het einde van de actiedag op 29 maart bleek de opbrengst voor hulp aan de slachtoffers van de hongersnood al ruim 30 miljoen euro. Giro555 verdeelt het geld voor noodhulp en wederopbouw in het rampgebied onder de elf deelnemende hulporganisaties. Plan Nederland krijgt van het totaalbedrag 6,84%, wat met deze opbrengst neerkomt op 2 miljoen euro. Dit bedrag wordt verdeeld tussen hulp in Zuid-Sudan, Nigeria en Ethiopië. Hier zorgt Plan voor voedselhulp en het bestrijden en behandelen van acute ondervoeding van jonge kinderen en moeders.